

T.C.
YARGITAY
ONUNCU HUKUK DAİRESİ

Esas : 2022/1018
Karar : 2022/4667
Tarih : 30.03.2022

Bölge Adliye

Mahkemesi : ... Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi

No : 2021/2412-2021/1737

İlk Derece

Mahkemesi :... 14. İş Mahkemesi

No : 2016/397-2021/310

Dava, hizmet tespiti istemine ilişkindir.

İlk Derece Mahkemesince, hükümde belirtilen gerekçelerle davanın açılmamış sayılmasına dair verilen karara karşı davacı vekili tarafından istinaf yoluna başvurulması üzerine, ... Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesince istinaf isteminin reddine karar verilmiştir.

... Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesince verilen kararın temyizen incelenmesi davacı vekili tarafından istenmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi ... tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

I-İSTEM:

Davacı vekili, müvekkilinin davalı işverene ait işyerinde 01.10.1984 - 30.09.1996 tarihleri arasında kesintisiz çalıştığını beyanla Kuruma bildirilmeyen çalışmalarının tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

II-CEVAP:

Davalı vekili, davacının dava konusu dönemde çalıştığı dönemlerde çalıştığı firmanın müvekkiline ait olmadığını, bu nedenle davacının sigorta primlerinin eksik yatırılmasından dolayı müvekkilinin yükümlülüğünün söz konusu olmadığını, davanın hak düşürücü süre içerisinde açılmadığını, davacı her ne kadar kesintisiz çalışmadan bahsetmiş ise de davacının çalışmalarının kesintiye uğradığını, davacının dava dilekçesinde de bahsettiği üzere askerden geldikten bir ay sonra işe başladığını beyanla davanın reddini talep etmiştir.

Fer'i müdahil SGK Başkanlığı vekili, Kurum kayıtlarına göre davacının davalı işveren yanında çalıştığına dair hiçbir yazılı belge, müfettiş raporu, şikayet dilekçesi ve sair yazılı delil bulunmadığını, davanın hak düşürücü süre içinde açılmadığını, davacının iddialarını Kurum kayıtlarına eşdeğer belgelerle kanıtlaması gerektiğini beyanla davanın reddini talep etmiştir.

III-MAHKEME KARARI:

A-İLK DERECE MAHKEME KARARI

"Dava, hizmet tespiti istemine ilişkindir.

Davacı vekili her ne kadar dava dilekçesi ile davacının davalı işyerinde 01/10/1984-30/09/1996 tarihleri arasında aralıksız çalıştığının tespitini talep etmiş ise de, 10/09/2019 tarihli duruşmada 3 celse üst üste mazeret dilekçesi sunduğu, bu şekilde yargılamaya devam olunamadığı nedeni ile mazeretin reddine karar verildiği, dosyanın işlemde kaldırıldığı, 01/07/2021 tarihli duruşmada da davacı vekili tarafından mazeret bildirildiği, davacı vekilinin üst üste 2 kez mazeret bildirdiği ve önceki celse mazeretinin son kez kabulüne karar verildiği, yerinde görülmeyen mazeretin reddine karar verildiği, böylece 2. kez takipsiz bırakılan dosyanın HMK 150. maddesi gereğince açılmamış sayılmasına karar verilmesi gerektiği anlaşılmakla, aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur." gerekçesine dayalı olarak, "Davanın açılmamış sayılmasına" karar verilmiştir.

B-BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ KARARI

Mahkeme kararında hukuka aykırılık bulunmadığından bahisle, istinaf isteminin reddine karar verilmiştir.

IV-TEMYİZ KANUN YOLUNA BAŞVURU VE NEDENLERİ:

Davacı vekili, emsal Yargıtay kararları ışığında hukuki dinlenilme hakkının ihlal edildiğini belirterek, kararın bozulmasını talep etmiştir.

V-İLGİLİ HUKUK KURALLARI VE İNCELEME:

Dosya kapsamı incelendiğinde, 05.03.2019 tarihli celsede tarafların mazeretleri kabul edilip duruşma günlerinin uyap sisteminden öğrenilmesine karar verildiği, sonraki duruşmada "Davacı vekilinin 3 celse üst üste mazeret dilekçesi sunduğu, bu şekilde yargılamaya devam olunamadığı, ihya davası da açılmayarak yargılamanın uzamasına sebebiyet verildiği anlaşılmakla yerinde görülmeyen mazeret talebinin reddine" karar verilip dosyanın işlemde kaldırıldığı, yenileme sonrası 22.06.2021 tarihli 17. celseye davacının katıldığı, 25.06.2021 tarihli 18. celsede davacının mazeretinin son kez kabul edilerek duruşma gününün tebliğ edildiği, 19. Celse tarihi olan 01.07.2021 tarihinde "Davacı vekili tarafından üst üste 2 celse mazeret dilekçesi ibraz edildiği, önceki celse mazeretin son kez kabulüne karar verildiği, vekaletnamede de başkaca avukatın vekil olarak yer aldığı anlaşılmakla, yerinde görünmeyen mazeretin reddine karar verildi." gerekçesiyle davanın açılmamış sayılmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

10.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 320/4 bendi; "Basit yargılama usulüne tabi davalarda, işlemde kaldırılmasına karar verilmiş olan dosya, yenilenmesinden sonra takipsiz bırakılırsa dava açılmamış sayılır" hükmü içermektedir.

Hukuk Muhakemeleri Kanununun "hukuki dinlenilme" başlıklı 27'nci maddesi, T.C. Anayasası'nın hak arama hürriyetini düzenleyen 36'ncı maddesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin adil yargılanma hakkına ilişkin 6'ncı maddesi nazara alındığında davanın tarafları, müdahiller ve yargılamanın diğer ilgilileri, kendi hakları ile bağlantılı olarak hukuki dinlenilme hakkına sahiptirler. Yargılama ile ilgili bilgi sahibi olunmasını, açıklama ve ispat hakkını mahkemenin açıklamaları dikkate alarak değerlendirmesini içeren bu hakkın ve yargılamanın aleniliği ilkelerinin gerçekleşmesinin en önemli aracı duruşma yapılmasıdır. Duruşma günü celseye katılma imkanı olmayan taraf buna ilişkin mazeretini bildirip, belgeleyerek, bildirim giderlerini de yatırarak duruşmanın ertelenmesini isteme olanağına sahiptir. O halde, HMK'nun 150. maddesi kapsamında duruşma tayin edilerek, usulüne uygun şekilde davet edilmiş olan taraflardan yalnız biri duruşmaya katılırsa gelmeyen tarafın geçerli mazeret gönderip göndermediği, gerekli masrafın karşılanıp karşılanmadığı incelenerek; gelen tarafın bu mazeret dilekçesine karşı beyanına göre, dosyanın işlemde kaldırılmasına ya da kaldırılmamasına karar verilecektir. Anılan hususların uygulanabilmesi için, her şeyden önce tarafların usulüne uygun davet edilmiş olmaları gerekmektedir.

Belirtilen açıklama ışığında somut olaya dönüldüğünde, davacının 01.07.2021 tarihli duruşma için göndermiş olduğu mazeretinin irdelenip yerinde olup olmadığı değerlendirilmeksizin, bir önceki celse son kez kabul edildiği belirtilerek yukarıdaki şekilde karar verilmesi yerinde görülmemiştir.

O hâlde, davacı vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve ... Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesinin istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin kararının kaldırılarak, İlk Derece Mahkemesince verilen hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : ... Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi kararının, HMK'nın 373/1 maddesi gereğince kaldırılarak temyiz edilen ilk derece mahkemesi hükmünün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, temyiz harcının istek halinde temyiz eden ilgiliye iadesine, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine ve kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,30/03/2022 gününde oy birliğiyle karar verildi.